

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

ROZDZIAŁ I

Od początków arbitrażu anglosaskiego do sądownictwa polubownego

w Stanach Zjednoczonych	14
1.1. Istota arbitrażu a prawo anglosaskie	15
1.1.1. Główne cechy arbitrażu, jego istota i idea	15
1.1.2. Zarys rozwoju prawa anglosaskiego	23
1.1.3. Wybrane cechy prawa anglosaskiego	31
1.1.4. Rozwiązywanie sporów w Anglii	38
1.2. <i>Lex mercatoria</i> i arbitraż kupiecki w Europie	43
1.2.1. <i>Lex mercatoria</i> – istota prawna i główne normy	43
1.2.2. Środowisko kupieckie w Europie i Ameryce Północnej w rozwoju historycznym	48
1.2.3. Rozwiązywanie sporów kupieckich w Europie i w krajach północnej części Oceanu Atlantyckiego	53
1.2.4. Wpływ <i>lex mercatoria</i> na europejskie systemy prawne	58
1.3. Arbitraż w krajach anglosaskich a prawo angielskie przed powstaniem Stanów Zjednoczonych	62
1.3.1. Kształtowanie się prawa anglosaskiego w czasach nowożytnych ..	62
1.3.2. Najważniejsze normy i akty angielskiego prawa arbitrażowego ..	68
1.4. Rozwiązywanie sporów w koloniach w Ameryce Północnej	74
1.4.1. Tło historyczne powstania kolonii w Ameryce Północnej	74
1.4.2. Tradycje rozwiązywania sporów w koloniach	79
1.4.3. Arbitraż w koloniach	85
1.5. Konkluzje	91

ROZDZIAŁ II

Rozwój arbitrażu w niepodległych Stanach Zjednoczonych.

Od izb handlowych do początków nowoczesnego amerykańskiego

prawa arbitrażowego	93
2.1. Początki tworzenia prawa polubownego rozstrzygania sporów i instytucji arbitrażowych w Stanach Zjednoczonych	94
2.1.1. Nowojorska Izba Handlowa jako przykład funkcjonowania izb handlowych w Ameryce Północnej i w niepodległych Stanach Zjednoczonych	94
2.1.2. Pierwsze akty prawa arbitrażowego i początki organizacji sądownictwa Stanów Zjednoczonych	99
2.1.3. Tło społeczne i polityczne tworzenia państwowości Stanów Zjednoczonych a rozstrzyganie sporów	103

2.1.4. Prawnoustrojowe koncepcje powstania Stanów Zjednoczonych a rozstrzyganie sporów handlowych	108
2.2. Charakterystyka amerykańskiego „arbitrażu przednowoczesnego” na tle rozwoju Stanów Zjednoczonych	112
2.2.1. Ukształtowanie amerykańskiego <i>common law</i> na tle rozwoju prawa kupieckiego i amerykańskiego prawa arbitrażowego w XIX wieku	112
2.2.2. Wybrane zasady orzekania na poziomie federalnym i stanowym w okresie „arbitrażu przednowoczesnego”	117
2.3. Zjawisko „wrogości sądowniczej” w stosunku do sądownictwa polubownego w okresie „arbitrażu przednowoczesnego”	123
2.3.1. Rozstrzyganie sporów polubownych na tle umacniania się władzy państwowej Stanów Zjednoczonych	123
2.3.2. Zasada nieodwołalności zapisu na sąd polubowny a zjawisko „wrogości sądowniczej”	127
2.3.3. <i>Public policy</i> a zjawisko „wrogości sądowniczej” wobec arbitrażu	132
2.3.4. <i>Judicial hostility</i> a normy postępowania arbitrażowego na poziomie federalnym i stanowym	137
2.3.5. Zanik „wrogości sądowniczej” w stosunku do arbitrażu	143
2.4. Arbitraż w Stanach Zjednoczonych w XIX wieku i w pierwszych dziesięcioleciach XX wieku	150
2.4.1. Rola arbitrażu na tle przemian prawno-gospodarczych w XIX-wiecznych Stanach Zjednoczonych	150
2.4.2. Kodyfikacja <i>lex mercatoria</i>	157
2.4.3. Działalność i rozsądzanie sporów przez izby handlowe w okresie przednowoczesnego amerykańskiego arbitrażu na przykładzie Nowego Jorku i Kalifornii	162
2.5. Konkluzje	167

ROZDZIAŁ III

Nowoczesny arbitraż jako prawo federalne Stanów Zjednoczonych	170
3.1. Ogólne uwarunkowania nowoczesnego amerykańskiego arbitrażu ...	171
3.1.1. Nowy paradygmat prawa handlowego	171
3.1.2. Główne problemy arbitrażu na początku XX wieku	175
3.1.3. Lobby arbitrażowe w Stanach Zjednoczonych na początku XX wieku	179
3.2. Prawne i organizacyjne ramy arbitrażu nowoczesnego w Stanach Zjednoczonych	184
3.2.1. Zmiana prawa na poziomie stanowym – pierwszy krok ku nowoczesności	184
3.2.2. Uchwalenie Federalnej ustawy arbitrażowej – <i>Federal Arbitration Act</i>	189
3.2.3. Powstanie towarzystw arbitrażowych	197

3.3. Charakterystyka ogólna nowoczesnego arbitrażu w Stanach Zjednoczonych	202
3.3.1. Źródła prawa w amerykańskim systemie arbitrażowym	202
3.3.2. Doktryny i zasady amerykańskiego arbitrażu a kwestia zdadności i zdolności arbitrażowej	210
3.3.3. Podstawowe informacje dotyczące amerykańskiego postępowania arbitrażowego – arbitrzy i orzekanie	217
3.4. Rozwój koncepcji zdadności i zdolności arbitrażowej pod rządami ustawy z 1925 roku	223
3.4.1. <i>Wilko v. Swan</i>	223
3.4.2. <i>Prima Paint Corp. v. Flood & Conklin Manufacturing Co.</i>	228
3.4.3. <i>The Bremen v. Zapata Off-Shore Co., Scherk v. Albert-Culver Co.</i> ..	232
3.4.4. <i>Mitsubishi Motors Co. v. Mitsubishi Soler-Plymouth Inc.</i>	235
3.4.5. <i>Volt Information Sciences Inc. v. Board of Trustees of Leland Stanford Junior University, Mastrobuono v. Shearson Lehman Hutton</i>	237
3.4.6. <i>First Option of Chicago Inc. v. Kaplan, LaPine Technology Corp. v. Kyocera Corp.</i>	240
3.4.7. <i>Hall Street Assoc. LLC v. Mattel Inc.</i>	244
3.5. Konkluzje	247

ROZDZIAŁ IV

Kształtowanie się nowoczesnego amerykańskiego arbitrażu jako sposobu rozwiązywania sporów na poziomie lokalnym i krajowym	249
4.1. Federalizacja amerykańskiego arbitrażu	250
4.1.1. Systemowe aspekty federalizacji w stosunku do arbitrażowego prawa federalnego	250
4.1.2. <i>Erie Railroad v. Tompson</i> oraz doktryna Erie	255
4.1.3. Prawo i arbitraż Stanów Zjednoczonych po Erie	261
4.1.4. <i>Southland v. Keating</i> i „trylogia federalizacji”	264
4.2. Wybrane stanowe prawa arbitrażowe i tendencje unifikacyjne	271
4.2.1. Unifikacja prawa arbitrażowego na poziomie lokalnym	271
4.2.2. Prawo arbitrażowe stanu Kalifornia	279
4.2.3. Prawo arbitrażowe stanu Illinois	283
4.2.4. Prawo arbitrażowe stanu Teksas	287
4.3. Rozwój prawa arbitrażowego na tle praktyki rozwiązywania sporów polubownych w Stanach Zjednoczonych	293
4.3.1. Działalność towarzystw i organizacji arbitrażowych na terenie Stanów Zjednoczonych	293
4.3.2. Kognicja arbitrażu na tle amerykańskiego systemu prawa i czynników prawotwórczych	298
4.3.3. Szczególne tryby arbitrażu w praktyce rozwiązywania sporów ...	302
4.4. Arbitraż a system rozstrzygania sporów w Stanach Zjednoczonych ...	307
4.4.1. Arbitraż a procedura cywilna w Stanach Zjednoczonych	307
4.4.2. Arbitraż a inne alternatywne metody rozwiązywania sporów ..	311

4.4.3. Reforma sądownictwa w drugiej połowie XX wieku	316
4.4.4. Eskalacja arbitrażu pod koniec XX i na początku XXI wieku ...	319
4.5. Konkluzje	325

ROZDZIAŁ V

Międzynarodowy arbitraż handlowy a Stany Zjednoczone	327
5.1. Regulacje międzynarodowego arbitrażu handlowego i ich stosowanie w prawie Stanów Zjednoczonych	328
5.1.1. Tło historyczne udziału Stanów Zjednoczonych w międzynarodowym systemie polubownego rozstrzygnięcia sporów	328
5.1.2. Konwencja nowojorska	333
5.1.3. Konwencja panamska	338
5.1.4. Ustawa modelowa UNCITRAL	342
5.2. Amerykański nowoczesny arbitraż handlowy w relacji z międzynarodowym arbitrażem handlowym	347
5.2.1. Środowisko i główne zasady międzynarodowego arbitrażu handlowego	347
5.2.2. Wybrane zjawiska i terminy związane z międzynarodowym arbitrażem handlowym	354
5.2.3. Nowa <i>lex mercatoria</i> i tendencje rozwojowe międzynarodowego arbitrażu handlowego	360
5.3. Arbitraż handlowy w Stanach Zjednoczonych a międzynarodowy arbitraż handlowy	371
5.3.1. Anglosaskie wzorce kulturowe, prawne i handlowe w systemie międzynarodowego arbitrażu handlowego	371
5.3.2. Amerykanizacja międzynarodowego arbitrażu handlowego ...	379
5.3.3. Wpływ międzynarodowego arbitrażu handlowego na amerykański system arbitrażu i dalszy rozwój amerykańskiego polubownego rozwiązywania sporów	386
5.4. Konkluzje	395

Zakończenie	397
--------------------------	------------

Bibliografia

A. Konwencje i umowy międzynarodowe	410
B. Akty powszechnie obowiązujące poza Stanami Zjednoczonymi	410
C. Federalne akty normatywne	410
D. Stanowe akty normatywne	411
E. Inne akty normatywne	411
F. Modelowe ustawy i zbiory zasad	411
G. Orzecznictwo	412
H. Regulaminy arbitrażowe, akty wewnętrznie obowiązujące	415
I. Literatura	415
J. Dokumenty, protokoły, sprawozdania, deklaracje	448
K. Strony internetowe	450